

بسم الله الرحمن الرحيم

آیات الولایه

آیه بیست و نهم - سوره مبارکه عنکبوت - آیه شریفه ۲

أَحْسَبَ النَّاسُ أَنْ يَتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ

آیا مردم گمان کردند که آنان رها می شوند تا بگویند ایمان آوردیم و آنها (به وسیله عمل) آزمایش نخواهند شد؟!

أَحْسَبَ النَّاسُ أَنْ يَتْرَكُوا: آیا گمان کردند و پنداشتند مردم آنکه واگذاشته شوند، أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا: به آنکه گویند ایمان آورده ایم، یعنی پندارند که به مجرد قول «آمنّا» دست از آنها باز دارند و ایشان را واگذارند، وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ: و حال آنکه ایشان آزموده نشوند و امتحان نگردند در نفس و مال، و امتحان نکنند ایشان را به تکالیف شاقّه از امتثال به واجبات و ترک محرمات و بجا آوردن طاعات و دادن به صدقات و تحمل به مجاهدات نفسانی و مالی و اوامر و نواهی و بردباری در ناملایمات و صدمات، تا متمیز شود مؤمن مخلص از منافق، و موحد از ملحد، و ثابت در دین از متزلزل، تا نائل گردند به سعادات ابدیه و درجات عالیّه.

حضرت امیر المؤمنین علیه السلام در ذیل خطبه ای فرماید: و لکن خدای عز و جل امتحان فرماید بندگان خود را به انواع شدائد و متعبد سازد ایشان را به انواع مجاهده و مبتلی گرداند به اقسام مکروهات به جهت بیرون آوردن تکبر را از قلوب آنان و سکونت تذلل در نفوس ایشان، تا قرار دهد آن را درها به سوی فضل خود و اسبابی که دلالت کند به عفو و بخشش او و فتنه، چنانکه فرمود (اَلَمْ أَحْسَبِ النَّاسَ أَنْ يَتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ) عیاشی از حضرت ابی الحسن علیه السلام روایت نموده که: عباس نزد حضرت امیر المؤمنین علیه السلام آمد، گفت: اجازه فرما تا مردم بر تو بیعت کنند. فرمود: چگونه می بینی مردمان را در قبول بیعت؟ عباس گفت: ایشان به

تو بیعت خواهند نمود. حضرت فرمود: پس کجاست آیه شریفه «اَلَمْ أَحْسَبِ النَّاسَ أَنْ يَتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ»

در غیبت نعمانی- ابی بصیر از حضرت صادق علیه السلام روایت نموده که فرمود: اَنَّهُ قَالَ: مَعَ الْقَائِمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنَ الْعَرَبِ شَيْءٌ يَسِيرٌ. فَقِيلَ لَهُ: اَنْ مِنْ يَصِفُ هَذَا الْأَمْرَ مِنْهُمْ لَكثيرٌ. قَالَ: لَا بَدَ لِلنَّاسِ مِنْ أَنْ يَمَحْصُوا وَيَمِيزُوا وَيَغْرِبُوا وَيَخْرُجَ مِنَ الْغُرَبَالِ خَلْقٌ كَثِيرٌ.

با قائم (پسر امام حسن عسکری) از عرب کمی هستند. پس عرض شد:

کسانی که وصف می کنند این امر را از ایشان، هر آینه بسیارند؟ فرمود: لا بدّ است برای مردمان از اینکه امتحان شوند و غربال گردیده شوند و زود باشد که خارج گردند از غربال خلق زیادی» (تفسیر اثنی عشری)

سوال : خداوند چرا صریحا نام علی علیه السلام را در قرآن نیاورده که او جانشین پیغمبر است تا مسلمین دچار اختلافات نشوند؟

پاسخ این اشکال یا اعتراض اینست که اولاً موضوع ولایت علی علیه السلام مورد آزمایش است و بایستی مردم بوسیله آن آزمایش شوند چنانکه از جمله آیاتی که مؤید این مطلب است آیه شریفه اَلَمْ أَحْسَبِ النَّاسَ أَنْ يَتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ؟ (آیا مردم چنین پندارند که با گفتن اینکه ایمان آوردیم رها کرده شوند و آنان آزمایش نخواهند شد؟) که بنا بنقل علماء و مفسرین عامه و خاصه ولایت علی علیه السلام است که مورد آزمایش مسلمین قرار گرفته است (شواهد التنزیل جلد ۱ ص ۴۳۸ غایه المرام باب).

ثانیاً بفرض اینکه نام علی علیه السلام نیز در قرآن ذکر میشد باز مردم از روی حب جاه و طمع دنیوی با آن مخالفت میکردند همچنانکه با برخی از آیات قرآن مخالفت نمودند که در فصول آتی بدین مطلب اشاره خواهد شد.

ثالثاً قرآن کریم شامل احکام کلی است و جزئیات آن بوسیله پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله توضیح داده شده است و اصل ولایت و امامت هم چنانکه در این فصل گذشت در چندین آیه با قرائن روشن گفته شده و نبی اکرم نیز طبق بیاناتی مضمون و مفاد آنها

را که بر علی علیه السلام تطبیق میکرد بهر دم ابلاغ نموده است و این مطلب را علماء و مفسرین اهل سنت نیز قبول دارند ولی عملاً با آن مخالفت میکنند

منابع: پایگاه های اطلاع رسانی امام علی سلام الله علیه، تدبیر، حرم حضرت امیرالمومنین سلام الله علیه، تبیان، تفسیر اهل بیت علیهم السلام، دانش نامه اسلامی و...

معاونت فرهنگی تربیتی

مرکز آموزش های غیرحضوری حوزه های علمیه خاوران

<http://vufarhangi.whc.ir/>